

Samstarfsverkefnið um NPA – nýr veruleiki í velferðarþjónustu

Þór Garðar Þórarinsson, sérfræðingur í
velferðarráðuneytinu og formaður verkefnisstjórnar um
notendastýrða persónulega aðstoð (NPA)

17. nóvember 2016

» Umfjöllunarefni dagsins:

- Hvers vegna NPA? Ný nálgun í velferðarþjónustu.
- NPA – leið til sjálfstæðs lífs.
- Umbreyting sem er áskorun fyrir notendur, aðstoðarfólk og þjónustukerfin.
- Hvaða umgjörð og innihald höfum við reynt að skapa?
- Hver hefur reynslan verið?
- Hver eru álitamálin?
- Hver eru verkefnin framundan?

» Upphafið:

- Í lögum nr. 59/1992, um málefni fatlaðs fólks, er í IV. kafla í ákvæðum til bráðabirgða gert ráð fyrir sérstöku samstarfsverkefni ríkis, sveitarfélaga og heildarsamtaka fatlaðs fólks um innleiðingu NPA.
- Markmið verkefnisins:
 - Að þróa leiðir til að taka upp notendastýrða persónulega aðstoð við fatlað fólk með markvissum og árangursríkum hætti. Aðstoðin skyldi vera skipulögð á forsendum notandans og undir verkstjórn hans um leið og hún yrði sem heildstæðust milli ólíkra þjónustukerfa.
 - Faglegt og fjárhagsleg mat á verkefninu fyrir árslok 2014.

Samstarfsverkefnið um NPA

- » Skipuð verkefnisstjórn og hóf hún störf í maí 2011.
 - Verkefnisstjórnin var skipuð fulltrúum hagsmunasamtaka fatlaðs fólks, sveitarfélaga og ríkisins. Auk þess hefur NPA-miðstöðin haft áheyrn.
- » Störf verkefnisstjórnarinnar:
 - Skoðun á framkvæmd NPA á Norðurlöndunum og í Bretlandi.
 - Skýr hugmyndafræði – samningur Sameinuðu þjóðanna.
 - Handbækur um NPA.
 - Leiðbeinandi reglur fyrir sveitarfélög/þjónustusvæði.
 - Mótun samningsforma vegna samkomulags um vinnustundir, umsýslusamnings og gerðar einstaklingssamninga.

Samstarfsverkefnið um NPA

- Samstarf við vinnueftirlitið vegna mats á vinnuaðstæðum.
- Breytingar á ákvæðum vinnutíma.
- Fræðsluverkefni í öllum landshlutum.
- Námskeiðslýsingar fyrir aðstoðarfólk, umsýsluaðila og starfsfólk sveitarfélaga.
- Hugmyndir um starfsleyfi.
- Siðareglur.
- Starfslýsingar.
- Úttekt á framkvæmd samstarfsverkefnisins.

Samstarfsverkefnið um NPA

» Framkvæmd verkefnisins

- Í byrjun árs 2012 voru fyrstu samningarnir gerðir og þá voru þeir 22 og í október 2016 eru þeir 53.
- Fjöldi samninga eftir sveitarfélögum:

Yfirlit yfir umsóknir um NPA framlög árið 2016			
Þjónustusvæði	Fjöldi samninga	Heildarfjárhæðir samninga	Framlag Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga (25%)
Reykjavíkurborg	13	259.697.977	64.924.494
Kópavogsbær	1	29.549.670	7.387.418
Garðabær	5	68.545.372	17.136.343
Hafnarfjarðarkaupstaður	7	115.623.882	28.905.971
Mofellsbær	11	100.393.764	25.098.441
Vesturland	2	62.068.800	15.517.200
Norðurland vestra	7	38.144.270	9.536.068
Eyjafjörður	5	58.174.928	14.543.732
Suðurland	2	19.459.322	4.864.831
	53	751.657.985	187.914.496

Meðalupphæð samninga á ársgrundvelli	13.422.464
Lægsti samningur á ársgrundvelli	1.292.712
Hæsti samningur á ársgrundvelli	35.000.400

- » Hvernig hefur samstarfsverkefni gengið?
 - Almenn ánægja. Forsendan „Leyfum öllum blómum að vaxa á sínum forsendum.“
 - Félagsvísindastofnun hefur framkvæmt viðamikla úttekt og hún gefur okkur vísbendingar um næstu skref.
 - Fjöldi álitamála komið upp – um mörg þeirra hefur náðst sátt, enn á eftir að ná niðurstöðum í nokkrum málum.
 - Kallað hefur verið eftir áætlunum sveitarfélaganna.

Samstarfsverkefnið um NPA

- Heildarkostnaði á árinu hefur verið deilt á milli sveitarfélaga (75%) og ríkis (25%).
- » Hvað gætu samningar orðið margir?
 - Áætlun sveitarfélaga 2017, 2018 og 2019:

Landið allt						
NPA samningar: áætlun 2017-2019						
		Fjöldi samninga 2016	Áætlun 2017	Áætlun 2018	Áætlun 2019	Samtals áætlun '17 - '19
Fjöldi samninga			69	129	155	
Áætlaður heildarkostn.			1.055.160	1.617.328	1.932.059	

» Verkefnin framundan:

■ Lagasmíð:

- Framlengja innleiðingu verkefnisins.
- Setja sérstök lög um NPA.
- Lagagreinar í nýjum lögum um þjónustu við fatlað fólk með sértæka stuðningsþörf.
- Framlengja gildistíma lagagreinar um hvíldartíma í lögum um aðbúnað og hollustuhætti á vinnustöðum.

■ Ákvörðun um fjármögnun verkefnisins á árinu 2017.

- Samþykkt fjárlagafrumvarps.
- Ákvörðun um fjármögnun innleiðingar NPA til framtíðar.

- » Verkefnin framundan frh.:
 - Ákvörðun um hlutdeild ríkis og sveitarfélaga í heildarkostnaði við framkvæmd NPA.
 - Endurskoðun leiðbeinandi reglna um NPA.
- » Önnur álitamál:
 - Aldur.
 - Hverjir eiga rétt.
 - Aðkoma fjölskyldu og annarra aðstandenda.
 - Hvenær á viðkomandi rétt?
 - Hverjir geta orðið umsýsluaðilar?
 - Starfsleyfi.

- » Verkefnin framundan frh.:
- » Önnur verkefni:
 - Gögnin sett í auðlesinn texta.
 - NPA-app.
 - Endanlegur frágangur þess efnis sem hefur verið búið til.
 - Ýmis rafræn eyðublöð búið til.
 - Verkefnisstjórnin skilar drögum að áfangaskýrslu og/eða lokaskýrslu 5. desember næstkomandi.